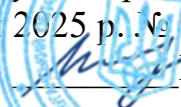

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Луганської обласної державної адміністрації
Луганський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол ученої ради Луганського ОППО

29 грудня 2025 р. № 6

Директор Ірина ЦИМБАЛ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
курсу за проблемою
«Профільна середня освіта: стратегія якісних змін»

СХВАЛЕНО

Протокол засідання кафедри
природничо-наукових дисциплін
та методики їх викладання

23 грудня 2025 р. № 11

Завідувач кафедри Олена БУРЯК

Сєверодонецьк

2025

Автор:

Касьянова О. В., заступник директора з наукової роботи Луганського ОІППО, доцент кафедри природничо-наукових дисциплін та методики їх викладання, кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Корольок С. В., завідувач кафедри освітньої політики Полтавської академії неперервної освіти ім. М. В. Остроградського, кандидат педагогічних наук, доцент;

Унгурян І. К., професор, кафедри педагогіки, психології та теорії управління освітою Комунального закладу «Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області», кандидат педагогічних наук.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Профільна середня освіта є важливим етапом реалізації реформи «Нова українська школа», що передбачає створення умов для усвідомленого вибору здобувачами освіти подальшої освітньої та професійної траєкторії відповідно до їхніх здібностей, інтересів і потреб. Запровадження профільної середньої освіти має на меті оновлення змісту та організації освітнього процесу, розширення можливостей для індивідуалізації освітньої траєкторії здобувачів освіти, посилення автономії академічних ліцеїв та створення умов для розвитку ключових компетентностей здобувачів освіти.

Освітня програма підвищення кваліфікації «Профільна середня освіта: стратегія якісних змін» (далі – Програма) спрямована на розвиток професійних компетентностей керівників та педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, необхідних для ефективної реалізації завдань профільної школи. Зміст Програми охоплює нормативно-правові та організаційні засади профільної середньої освіти, питання формування профілів навчання, проєктування освітніх програм, підтримки здобувачів у виборі профілю навчання, формування індивідуальної освітньої траєкторії, ролі кар'єрного освітнього радника в профорієнтаційній роботі тощо.

Програма орієнтована на практичне застосування здобутих знань і вдосконалення професійної діяльності керівників та педагогічних працівників відповідно до сучасних вимог до організації профільного навчання та забезпечення якості освіти.

Програма розроблена відповідно до нормативно-правової бази в галузі освіти, як-от: Конституція України 1996 р., закони України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX; професійний стандарт за професією «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти»: наказ Міністерства економіки України від 17.09.2021 № 568-21; професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225; Державний стандарт профільної середньої освіти: постанова КМУ від 25 липня 2024 № 851; «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо державних стандартів закладів загальної середньої освіти»: постанова КМУ від 6 серпня 2026 року № 1000; Концептуальні засади реформування профільної середньої освіти (академічні ліцеї): наказ МОН України від 10.10.2024 № 1451; Концептуальні засади освітніх галузей та дорожньої карти реалізації освітніх галузей на 2025–2030 роки: наказ МОН України від 20.08.2025 № 1163; Положення про ліцей: постанова КМУ від 11 жовтня 2021 року № 1062 (зі змінами постанова КМУ від 22.04.2026 № 498); Концепція профорієнтації та кар'єрного консультування 2025–2030: наказ МОН України від 24.11.2025 № 1541; типова освітня програма для 10–12 класів закладів

загальної середньої освіти, які забезпечують здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням: наказ МОН України від 26.05.2025 № 765; порядок поділу класів на групи під час вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) у державних, комунальних закладах загальної середньої освіти: наказ МОН України від 20.02.2022 № 128 (зі змінами); Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, які беруть участь у реалізації Державного стандарту профільної середньої освіти за темою «Старша профільна школа: нові підходи та інструменти для вчителів»: наказ МОН України від 04.11.2025 № 1452; Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти щодо кар'єрного консультування здобувачів базової та профільної середньої освіти на тему «Кар'єрне консультування в Новій українській школі»: наказ МОН України від 04.11.2025 № 1450.

Навчання керівників та педагогічних працівників здійснюється на основі андрагогічного та компетентнісного підходів, сучасних цифрових технологій.

Цільова група: керівники (директори, заступники директорів) та педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти.

Обсяг (тривалість) навчання: 6 годин (0,2 кредита ЄКТС).

Особливості реалізації Програми: реалізується за регіональним компонентом на основі плану-графіка курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників Луганської області на 2026 рік. Здобувачами можуть бути педагогічні працівники інших закладів на умовах навчання на контрактній основі.

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна (синхронне проведення навчальних занять).

Мета: удосконалення та набуття керівниками й педагогічними працівниками закладів загальної середньої освіти професійних компетентностей для ефективного реалізації профільної середньої освіти, створення умов для формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів та підтримки їхнього професійного самовизначення з урахуванням освітніх потреб, інтересів і здібностей.

Завдання:

1. Ознайомити слухачів із нормативно-правовими документами, що визначають засади організації профільної освіти та конструювання освітнього процесу в академічному ліцеї.

2. Сформувати в керівників та педагогічних працівників розуміння структури, можливостей і механізмів реалізації типової освітньої програми з урахуванням специфіки, ресурсів та освітніх потреб закладу освіти та розвинути практичні вміння проєктувати освітню програму ліцею.

3. Удосконалити професійні компетентності слухачів щодо реалізації індивідуалізованих освітніх траєкторій здобувачів профільної школи з

урахуванням їхніх здібностей, інтересів, освітніх потреб та планів щодо подальшого навчання.

4. Розкрити роль і функції кар'єрного освітнього радника в процесі професійного самовизначення здобувачів та сформувати здатність слухачів застосовувати інструменти кар'єрного консультування для підтримки усвідомленого вибору учнями власної освітньої траєкторії.

5. Забезпечити готовність педагогічних працівників використовувати нормативні та організаційно-педагогічні засади профільної освіти в практичній діяльності академічного ліцею та сприяти розвитку навичок командної взаємодії під час організації профільного навчання.

Перелік компетентностей, що вдосконалюються в межах Програми, визначено з урахуванням професійних стандартів керівників та педагогічних працівників та сформульовано на рівні, спільному для зазначеної цільової групи з урахуванням специфіки їхньої професійної діяльності. Конкретизація очікуваних результатів навчання здійснюється відповідно до професійної ролі учасника.

Перелік компетентностей, що будуть удосконалюватися в процесі підвищення кваліфікації:

- *Професійно-педагогічна* (здатність застосовувати положення державного стандарту та типової освітньої програми для обґрунтування рішень щодо організації та реалізації профільної освіти в закладі загальної середньої освіти);

- *Проектувальна компетентність* (здатність проектувати й удосконалювати освітню програму академічного ліцею з урахуванням вимог державного стандарту, специфіки та ресурсних можливостей закладу, освітніх потреб та інтересів здобувачів);

- *Компетентність педагогічного, соціального та мережевого партнерства* (здатність до командної та конструктивної взаємодії з учнями, батьками, педагогічними працівниками та іншими зацікавленими суб'єктами для спільного проектування освітнього процесу в академічному ліцеї);

- *Інноваційна компетентність* (здатність використовувати сучасні підходи та практики організації профільної освіти, індивідуалізації освітнього процесу й кар'єрного супроводу учнів та інтегрувати їх у професійну діяльність);

- *Здатність до навчання впродовж життя* (готовність аналізувати власну професійну діяльність, визначати потреби у професійному розвитку та використовувати освітні ресурси для вдосконалення практик організації профільної освіти).

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

- *знання* нормативно-правових документів, зокрема Державного стандарту профільної середньої освіти, щодо організації профільної освіти та побудови освітнього процесу в академічному ліцеї; структури, змісту та можливостей типової освітньої програми для проектування освітньої програми ліцею з

урахуванням повноважень автономії; принципів формування профілів навчання, вибору навчальних предметів і курсів відповідно до освітніх потреб та інтересів учнів; принципів та механізмів формування індивідуалізованих освітніх траєкторій учнів у профільній школі; підходів до організації профорієнтаційної роботи зі здобувачами та ролі кар'єрного освітнього радника; принципів взаємодії учасників освітнього процесу під час проектування та реалізації профільної освіти;

- *уміння та навички* аналізувати положення державного стандарту та типової освітньої програми з позицій їхнього практичного застосування в закладі освіти; проектування освітньої програми ліцею, визначення профілів, освітніх компонентів з урахуванням повноважень автономії; побудови індивідуальної освітньої траєкторії на основі потреб, інтересів та можливостей здобувачів; здійснення кар'єрного супроводу щодо усвідомленого вибору профілю здобувачів та подальшого професійного самовизначення; організації командної роботи та реалізації рішень щодо організації профільного навчання;

- *здатність* керуватися нормативно-правовими документами в процесі організації профільної освіти в закладі; ухвалювати й реалізовувати обґрунтовані педагогічні та організаційні рішення в академічному ліцеї; створювати умови для формування та реалізації індивідуалізованих освітніх траєкторій учнів; взаємодіяти з учнями, батьками, педагогічними працівниками та кар'єрним освітнім радником на засадах партнерства, суб'єктності та взаємної відповідальності; працювати в команді під час проектування, організації та вдосконалення профільної освіти в ліцеї.

Опис структури навчального плану Програми.

Навчальний план розрахований на 6 годин (0,2 кредита) та складається з таких тем:

Тема 1. Державний стандарт профільної середньої освіти як ключовий документ конструювання профільного навчання.

Тема 2. Типова освітня програма та шляхи її реалізації залежно від специфіки й потреб ліцею.

Тема 3. Індивідуалізовані освітні траєкторії учнів у профільній школі.

Тема 4. Роль кар'єрного освітнього радника у виборі профілю, предметів, курсів та подальшої освітньо-професійної траєкторії.

Анотація модулів Програми

Тема 1. Державний стандарт профільної середньої освіти як ключовий документ конструювання профільного навчання. У межах теми розкривають нормативно-правові засади профільної середньої освіти, теоретичні питання щодо сутності Державного стандарту та його складових (результати навчання, ключові компетентності, наскрізні вміння та освітні галузі); наступності в реалізації державних стандартів на рівні повної загальної середньої освіти.

Акцентується на зв'язку державного стандарту з типовою освітньою програмою для 10–12 класів, модельними навчальними програмами та освітньою програмою академічного ліцею.

Тема 2. Типова освітня програма та шляхи її реалізації залежно від специфіки й потреб ліцею. Передбачено розгляд переліку питань щодо: взаємозв'язку між державним стандартом, типовою освітньою програмою та освітньою програмою академічного ліцею; урахування вимог до освітньої програми на рівні держави та закладу освіти; алгоритму впровадження профільного навчання; правової основи щодо поділу класу на групи тощо. Увага зосереджується на розумінні кластерів, профілів, обов'язкових освітніх компонентів, курсів за вибором і навчального навантаження. Надаються рекомендації щодо створення освітньої програми академічного ліцею, зокрема складання навчального плану.

Тема 3. Індивідуалізовані освітні траєкторії учнів у профільній школі. Тема присвячена питанням формування індивідуалізованої освітньої траєкторії здобувача та її складників (принципи, командна співпраця, алгоритм побудови). Приділяється увага питанням вибору здобувачами профілю навчання, упровадження обов'язково-вибіркових предметів / курсів та зміні профілю навчання. Розкривається роль профорієнтації та супроводу здобувачів щодо усвідомленого вибору профілю (системна діагностика, консультації та підтримка).

Тема 4. Роль кар'єрного освітнього радника у виборі профілю, предметів, курсів та подальшої освітньо-професійної траєкторії. У межах теми розглядаються питання щодо нормативного регулювання посади кар'єрного освітнього радника, його ролі у виборі профілю, предметів, курсів та подальшої освітньо-професійної траєкторії здобувача в старшій профільній школі. Окреслюються функції, дії кар'єрного радника та інших учасників профорієнтаційної роботи (практичний психолог, класний керівник, учителі-предметники).

Форми, методи та технології реалізації Програми.

Реалізація завдань Програми для досягнення результатів навчання керівниками та педагогічними працівниками здійснюється шляхом розгляду навчального матеріалу на лекціях, семінарських заняттях; виконання слухачами групових та індивідуальних завдань; участі слухачів в обговоренні питань щодо організації профільного навчання; самостійного опрацювання навчальних матеріалів.

Навчання здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання, засобів конференц-зв'язку (Zoom), вебсервісів та цифрових інструментів (Mentimeter, Google Forms) тощо.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Критеріями оцінювання результатів є: участь слухачів у синхронних заняттях (80 % відвіданих занять); активна участь у групових формах роботи; виконання підсумкового тесту з пороговим рівнем балів не менше 80 %, який демонструє правильність і глибину розуміння слухачами основних понять до теми; уміння переносити теорію в реальні професійні ситуації, готовність упроваджувати зміни у власну практику.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації.

Відповідно до чинного законодавства учасники навчання отримують документ про підвищення кваліфікації – сертифікат (6 годин / 0,2 кредита ЄКТС).

ФОРМА НАВЧАННЯ –
дистанційна (синхронний режим)
0,2 кредита – 6 години

КВАЛІФІКАЦІЙНА КАТЕГОРІЯ –
керівники та педагогічні працівники
закладів загальної середньої освіти

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
курсу за проблемою
«Профільна середня освіта: стратегія якісних змін»

№ з/п	Назва навчального модуля /теми	К-ть годин	Форма навчального заняття		
			Лекція	Семінар. заняття	Практ. заняття
1	Державний стандарт профільної середньої освіти як ключовий документ конструювання профільного навчання	2	2		
2	Типова освітня програма та шляхи її реалізації залежно від специфіки й потреб ліцею	2		2	
3	Індивідуалізовані освітні траєкторії учнів у профільній школі	1		1	
4	Роль кар'єрного освітнього радника у виборі профілю, предметів, курсів та подальшої освітньо-професійної траєкторії	1		1	
УСЬОГО		6	2	4	

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Державний стандарт як ключовий документ конструювання профільного навчання.

Нормативно-правові та концептуальні засади профільної середньої освіти. Державний стандарт профільної середньої освіти – основа реалізації реформи. Ключові складники державного стандарту: результати навчання, компетентності, наскрізні вміння та освітні галузі. Наступність у реалізації державних стандартів на рівні повної загальної середньої освіти. Оновлення державних стандартів.

Практичні аспекти впровадження державного стандарту педагогічними та управлінськими командами.

Тема 2. Типова освітня програма та шляхи її реалізації залежно від специфіки й потреб ліцею.

Взаємозв'язок між державним стандартом, типовою освітньою програмою та освітньою програмою академічного ліцею. Вимоги на рівні держави та закладу (академічна, організаційна, кадрова та фінансова автономія). Загальне розуміння кластерів, профілів, обов'язкових освітніх компонентів, курсів за вибором і навчального навантаження. Основний та поглиблений рівні результатів навчання. Алгоритм упровадження профільного навчання. Поділ класу на групи: правова основа та реалізація на практиці.

Створення освітньої програми академічного ліцею на основі ТОП та складання навчального плану академічного ліцею: практичні кроки.

Тема 3. Індивідуалізовані освітні траєкторії учнів у профільній школі.

Індивідуалізовані освітні траєкторії (далі – ІОТ) як персональний шлях, що поєднує обов'язкове навчання, профіль і вибіркові курси. Складники ІОТ: принципи побудови (індивідуалізація, усвідомленість вибору, гнучкість, партнерство, відповідність стандартам, наступність і перспектива); командна співпраця здобувача, батьків, педагогів, психолога та кар'єрного освітнього радника; алгоритм побудови ІОТ.

Вибір учня: як змінити траєкторію чи профіль; умови, які забезпечує академічний ліцей. Роль профорієнтації та супроводу здобувачів в усвідомленому виборі профілю (системна діагностика, консультації та підтримка).

Практичні поради педагогам та батькам щодо забезпечення ІОТ.

Тема 3. Роль кар'єрного освітнього радника у виборі профілю, предметів, курсів та подальшої освітньо-професійної траєкторії.

Концепція профорієнтації та кар'єрного консультування 2025–2030: наказ МОН України від 24.11.2025 № 1541. Проект профстандарту «кар'єрний освітній радник». План заходів щодо запровадження посади КОР. Функції кар'єрного радника (стратегічне планування та моніторинг; індивідуальна та групова робота з учнівством; розвиток партнерства).

Роль у профорієнтації, ключові дії та функції учасників та учасниць профорієнтаційної роботи (КОР, практичний психолог, класний керівник, учителі-предметники).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Державний стандарт профільної середньої освіти : постанова КМУ від 25 липня 2024 № 851. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-%D0%BF#Text> (дата звернення: 26.09.2025).
2. Концептуальні засади реформування профільної середньої освіти (академічні ліцеї) : наказ МОН України від 10.10.2024 № 1451. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1451729-24#Text> (дата звернення: 01.12.2025).
3. Концептуальні засади освітніх галузей та дорожньої карти реалізації освітніх галузей на 2025–2030 роки : наказ МОН України від 20.08.2025 № 1163. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-kontseptualnykh-zasad-osvitnikh-haluzei-ta-dorozhnoi-karty-realizatsii-kontseptualnykh-zasad-osvitnikh-haluzei-na-2025-2030-roky> (дата звернення: 01.12.2025).
4. Положення про ліцей : постанова КМУ від 11 жовтня 2021 року № 1062 (зі змінами постанова КМУ від 22.04.2026 № 498). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1062-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 26.08.2026).
5. Концепція профорієнтації та кар'єрного консультування 2025–2030 : наказ МОНУ від 24.11.2025 № 1541. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-kontseptsii-profesiinoi-oriientsatsii-ta-kariernoho-konsultuvannia-u-systemi-osvity-ukrainy-na-2025-2030-roky-ta-planu-zakhodiv-z-realizatsii-kontseptsii-profesiinoi-oriientsatsii> (дата звернення: 04.12.2025).
6. Порядок поділу класів на групи під час вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) у державних, комунальних закладах загальної середньої освіти : наказ МОН України від 20.02.2022 № 128 (зі змінами, зокрема від 23.02.2026 № 331). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0229-02#Text> (дата звернення: 26.08.2026).
7. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо державних стандартів закладів загальної середньої освіти» : постанова КМУ від 6 серпня 2026 року № 1000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1000-2026-%D0%BF#Text> (дата звернення: 26.08.2026).
8. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 01.12.2025).
9. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20> (дата звернення: 01.12.2025).
10. Професійний стандарт «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» : наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 17.09.2021 № 568-21. URL: <https://cutt.ly/fTeXCYn> (дата звернення: 01.12.2025).

звернення: 01.12.2025).

11. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity> (дата звернення: 01.12.2025).

12. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо державних стандартів закладів загальної середньої освіти» : постанова КМУ від 6 серпня 2026 року № 1000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 26.08.2026).

13. Типова освітня програма для 10–12 класів закладів загальної середньої освіти, які забезпечують здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням : наказ МОН України від 26.05.2025 № 765. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-osvitnoi-prohramy-dlia-10-12-klasiv-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity-iaki-zabezpechuiut-zdobuttia-profilnoi-serednoi-osvity-za-akademichnym-spriamuvanniam> (дата звернення: 04.12.2025).